

Redacția și Administrația:
Bulevardul Elisabeta
(Palatul Eteriei)
Anunțuri și Reclame
se primesc la Administrația
ziarului.

CUVÂNTUL STUDENTESC

ORGANUL STUDENȚIMEI ROMÂNE
DIN ÎNTREAGA ȚARĂ

PREȚUL:

2 Lei numărul în Țară.
3 Lei numărul în Străinătate.

ABONAMENTE

Pe 12 luni — — — Lei 100.—
Pe 6 — — — — — 60.—
Pe 3 — — — — — 30.—

Pentru

Profesori, Învățători,
Studienți și Ofițeri:

Pe 12 luni — — — Lei 70.—
Pe 6 — — — — — 40.—
Pe 3 — — — — — 25.—

O NEDREPTATE

— Oprea Congresului Studențesc —

de OCTAVIAN GOGA.

Nu mă mira cătuși de puțin că fer-vorii apărători ai „drepturilor omului” nu au nimic de zis. Gazetele lor, care se îndulcesc până la lacrimi de căte-ori consăgești dela Jilava refuză tri-pura sau Golstein cu bombă dela Senat le strecoară răvașul lui, de astădată sunt în dulce unison cu guvernul, aplaudă măsura draconică ce s'a luat sau tac mulcom și răd în pământ.

Lumea românească însă nu-și vede oglinda ei în presa de bulevard și urmă-rește cu alte sentimente opreia congre-sului studențesc ce se proiectase la Cluj. Oamenii dinții, pentru cari problemele naționale nu sunt mară de vânzare, n'au nici un motiv special de bucurie în fața acestei severități deplăse. Stânje-nirea libertății de întrunire pe seama tinerimii noastre intelectuale pare ciudată. Într-o vreme când răscălinat interese foarte puțin patriotice, fel de fel de adunări se în lanț și aruncă lozinci subversive în opinia publică. A învoa deci în astfel de împrejurări idea că studențimea uni-versitară, legind din cadrul atropiilor ei, ar putea agita societatea cu credințe ino-portune, e o justificare comodă, lipsită de temel și seriozitate.

Scriu aceste rânduri, puvăit de li-niște și judecată obiectivă.

Nu fac parte din aceia care turbură atmosfera senină a băncilor de studiu. Niciodată, nu mi-a trecut prin minte să aprob maniera de testabilă a atâtor de-magogi ce-au angajat suferințele plăpânde ale studenților la fluctuații trecătoare de politică curentă. Am văzut totdeauna în Alma Mater un lăcaș de adăpost al muncii și al idealului care planează sus în sferile limpezii ale abstracțiunii. Pe coridoarele universităților, de câte ori m'am strecurat am resimțit un fior venit de departe din înălțimile eterne ale minții pure și-am înțeles pretutindeni că vâltoarea de pe stradă e tot atât de nepotrivită între zidurile lor ca și subit cupola unei biserici. Pentru vremile nor-male ale unei societăți ordonate mi-am dat seama că sgomotul profan al vieții trebuie oprit la poarta bibliotecilor și că preocupările de-afară sunt pentru labo-ratoriile elementare turburătoare. Aceste convingeri m'au făcut să deosebesc pormile-efline ale tuturor lăcășurilor de clădire studențească și să flu stăpânit de stăla de câte ori tineri cu tamplele ferbinți de visuri îmi cer un cuvânt și-un îndemn.

Războiul de ieri, marele pedagog al tuturor, mi-a arătat că la zile de mari sgoduri și prefaceri intervin roluri noi și îndatoriri pe care actualitatea le impo-nge la suprafață. Câmpul de bătăle cu becatombele lui cerea sânge generos și proaspăt al tineretului, sânge chează de putere și de biruință. Continentul coborât în tranșee își scoate bălești din camera de studiu și i trimitea la marile examene al morții. Din toate părțile bu-curea adevărul că pentru o operă de sacrificiu și pentru un avânt impetuos spre ideal se cer instinctele, imagi-nația și nervii de douăzeci de ani. De-aceia un val de tinerete s'a revărsat peste omenire și în vreme ce batalio-nele se înșirau pe linia de foc, sălile universitare deveneau din ce în ce mai tăcute lăsând să se așeară praful pe rafturile de cărți. În astfel de clipe, fi-rieste, suflarea aprinsă a păturs și în universitățile românești. Tineretul nostru dela școală cu-o intuiție sigură a seziat problema de existență a neamului și dela început a fost robit de marea ei. În anii de frământare ai neutralității, când opinia publică trebuia reconfortată pe urma agitațiilor atâtor agenți nemțești care mișunau în toate colțurile la București stropind păcatul cu ploaie de aur, uni-versitatea a fost un focar permanent de

ridicare a moralului maselor și de pro-pagandă neobosită pentru desrobirea Ardealului. În această perioadă tulbură pe care ne-o reamintim atât de bine cu năvala cumpărătorilor de grâne și de conștiințe românești, pe vremea când toate mulți viteji postumi ai politicii actuale pipăiau cu mîna găunoasă „și la dreapta și la stînga”, pe când celebrul Günther își compunea lista și rozenthali aveau mari stabilimenti pentru marca germană, studenții stigmatizau corupția, mișunau toate fibrele societății cu revolta lor nobilă, erau o oază stră-lucitoare de speranță și ideal. Mulțimea și-atunci ca și astăzi își vedea de treabă în încredințarea de mici interese și por-tiri egotiste rodea metodice microbul duș-man, se lansau a'aceri, se grămădeau samsari și formidabili consilii de admi-nistrație își plimbau ispită lor, acormo-nind apetitul oamenilor politici. Mămile însă și-atunci ca și astăzi, cu cât erau mai tinere cu atât erau mai curate și în mijlocul unui sgomot de tîrg și de care în București neutralității la statula lui Mihai Viteazul veghea întotdeauna un minunchiu de baletandrii sbucumați de credință...

În mijlocul acestei învîlmășeli din pra-gul războiului nostru tineretului și cu deo-sebire studenții dela universități au fost cel mai prețios punct de razim al reven-dicării naționale și puritanismul lor a exercitat asupra lumii dela noi o influ-ență binefăcătoare de redemptare sufletească. Nu e de mirat deci, dacă în a-semena circumstanțe, totți căți propo-zeau datoria de sânge a României, ne-am apropiat cu drag de tinerii car-turari care ne dădeau și senzația nepră-hănită a unei siguranțe morale și ga-ranția d'oplină că jertfa de mîine îl va scuti la primele rânduri. Mi-aduc a-minte de pitua de tablou mișcător al congresului studențesc din luna August 1915, la Galați, unde părintele Lucaci înfuleta fulgere și implora binecuvân-tarea cerului pentru furtuna dorită de noi. Redesc astăzi cuvintele ce mi le smulgeau mîile de studenți: — Dragi prieteni, frământați-vă! Scuturați praful cărților și feștiți la larg! Fiți elementul de purificare morală într-o epocă de materialism ruginos, lăsați bătrînii să păzească ei comora în lepciunii, să fie ei creierul neamului, voi sunteți pumnul acestui popor, care va trebui să lovească odată, dacă nu vrea să moară. Într-o țară în care cuminții se învîlmășesc așa de îngrîștori, faceți-vă voi un titlu de glorie din a asculta bătaile inimii. Numai așa veți avea pentru tîmpilele cîrînte de mai tîrziu o rază de lumină și-o justificare superioară...

Războiul a venit în curînd la noi și mulți din bălești care și hotărăseră atunci viitorul congres la Cluj s'au oprit în drum pe veci în trectoarele morților pe cari le-au botezat cu sânge. Ei au răscum-părat cu oasele lor și slava noastră proaspătă și roadele biruinții. Pe vremea acestor grele încercări îmi înclupuiam că rolul tineretului se va schimba în ziua când pacea va reveni și goarna de luptă va înceta să aune. Căstîgînd o țară nouă de vastă supra-față, lovită de toate stigmatele străin-mulului copleșitor, studențimea, îmi ziceam va trebui să reintre lute și degrabă în bibliotecă, ca să împlinească golurile celor morți și mai ales să dea contribuțiile necesare pentru o civilizație la începuturile ei. Vedeam înfîlțîndu-se culburi noi de cultură în provinciile desrobite, vedeam setea de lumină sbucnind cu pa-mîni după veacuri de neapăsare și mă gândeam că în clipa ai aspectul inte-lectual al țării va primi o înălțare schim-bată. Așteptările care a pornit să se

realizeze din primele zile ale păcii. Por-porul nostru care a sîngerat în mod neobșnuit pe câmpul de bătăle a priceput pe de-ăntregul necesitatea unor largi în-drumări culturale și zeci de mii s'au desprins din umbra satelor să treacă pe băncile universitare. Mai mult! Acești tineri cari veneau din fața morții și-au reluat frumusețea cărților lor cu linie și discreție, lufegîndu-și pe deplin menirea. Nici un chiot de triumf nu s'a auzit din partea lor, nici o stăruitoare dorință de a se frământa mai departe în viața pu-blică. Într-o vreme când legionarii ceho-slovacise const tulau într'un partid politic, când tinerii luptători din Italia urzeau firele fascismului și cei din Franța se agitau în mișcări similare, studențimea noastră din primii ani de după război a fost stăpînită numai de calmul prob-lemei profesionale.

În acest timp însă, societatea și ma-ales cercurile conducătoare au pierdut aproape cu totul din vedere cele mai elementare interese ale generației inte-lectuale de mîine. Idealismul ceteror de tineri smulși în mare parte din ograda săracă a țaranilor năpăstuiți, s'a lovit de realitatea aspră a prezentului. Copleșiți de mizerie, de obicei lipsiți de ocrotirea statului, ei s'au văzut în lupta grea a a vieții orfani și fără sprijin. Deodată cu parăsirea lor, lumea dimprejur a în-ceput să uite repede morala austeră a tranșelor și toate lozincile luptei de ieri. S'au ivit tot mai dese fenomene de de-strămare a credinței, micli negustori de toate nuanțele au năpădit arena, atmosfera s'a trivializat și însăși ideea națională a început să suferă dureroase eclipse. La toate acestea s'a adăugat năvala stră-nilor fești ca din pământ din toate col-țurile și înfipti și la universități, bogăți, rumeni și îndrăzneți, înarmați cu toate avantajele adaptării de ieri și cu multe subterfugii ale înconșienței noastre de astăzi.

În fața acestor situații tot mai înrău-țite instinctul tineretului cu orientarea lui fină și sigură a început să simtă primejdia. Reacțiunea s'a pornit, cu un val tășnit din inima tuturor și-a coprii degrabă mîile de studenți. Ei au înțeles că nu sunt vremii normale încă și că rolul lor de asanatori ai societății divine din nou actual. Ca și pe vremea neutralității politice de ieri, în neutralitatea morală de azi tineretului curat s'a agită și-și strigă revolta. E o mare copilărie și-o crasă ignoranță să se caute instigatori atunci când avem în fața protestarelor unanimă a unei generații întregi. Sunt ca și „copilii” din romanul lui Turgeniev, ca și mișcările Germaniei tinere de pe vremea lui Fichte, scoase la suprafață de cauze multiple și înecate numai atunci când obiectivul lor a fost atins. De-aceia agitația lor a tăiat unde tot mai largi mîrindu-și proporțiile. Că s'au lăsat prinși de exagerări uneori, că unele din lozincile ce-au lansat sunt discutabile, altele fără temel, e adevărat; în fond însă protestarea lor se brodează pe principii demnități naționale și-al curățeniei de suflet atât de necesare și tot mai nesocotite în zilele din urmă.

În fața de guvernul a făcut un act de mare nedreptate și de completă nepră-cepere, când cu o simplă măsură de po-litie a lovit pătura cea mai onestă în nă-zuințele ei, într-o vreme când atîta ne-buni sun îngăduși să urle pe la toate răspîntile și atîta amestecai al corțurilor marșale își plîmbă slobozi sgomotoasa lor impertinență...

Că se bucură rozenthali și honigmanii nu mă mir, fiindcă negațiile lor sunt stăvile de aprobai la aceste suferințe cin-stite, — dar mulțimea românească a înre-gistrat cu răceală brutalitatea.

Într-o cămă privește, cu cât mai adînc

6/19 August 1917 --- Mărășești --- 6/19 August 1923

Studențimea se închină, astăzi, celor ce muriră „MUȘCÂND PĂMÂNTUL” ca să ni-l lase NOUĂ

caut să cântăresc stările de azi cu atât mai mult vād că societatea noastră lip-sită de disciplina gândirii și sgoduită adese de penibile perturbări morale, nu are decât să căștige pe urma corectivul de care o împărtășește mișcarea stu-denților universitari.

De-aceia nu pot decât să repet în si-tuația actuală cuvintele rostite odinioară: — Tinerimea e resortul înălțării unui neam; termometrul spiritului de jertă a societății. Zile ca cele de astăzi trebuie să-i arate înălțimea moră. Înțelepciunea politică, cumpătul diplomatic, tergiversă-riile de culise și alte vorbe mari din ca-mera de vechiuri a neputinței, nu se cu-nosc încă la ace ti iluminări cu ochi aprinși. Odată și odată, ei le vor pînă deodată cu reumatismele, dar până atunci sângele trebuie să fiarbă și credința să-și ceara drepturile ei.

„Frământați-vă, deci, dragi prieteni!” — Deasupra sbuciumului vosru văd cum planează florile istorice al atâtor generații de tineri cari au visat ca și voi căuțînd leac pentru durerile altora.

Octavian Goga

Un glas răsună'n aer: Cu Dumnezeu 'naintea!
S'aprinde pe balonete zlaguri luminoase,
Iar sângele din piepturi tăgănește acum fierbinte.

Iu mîinii ei nu în arme, ci seceri lungi
și coase...
E cald... E cald ca'n August în zilele de
muncă;
Un val de snopi s'abate, cresc altele
trufăse

Pe frunte casc-apasă prea greu. Ei o
aruncă.
Iși lapadă tunica... Adie de pe lună
O dără de răcoare prin pînza de cămașe...
E cald ca'n zile calde de seceriș. Broboane
De sânge și sudoare le-aluneacă pe frunte,
Mormanele de țesuri se'nalță ca un munte.
Și lupta în cruntă de-alungul, nopți și zile!
Când sparga le e ruptă și nu au proecile,
Atunci își fac o ghioacă din orice pat de
pușcă.

(*) Fragment din poezia „Mărășești”. (Eroici)
de Mircea Dem. Rădulescu.

*) Isbesc vîrtos cu pumnii, înjură crunt și
mușcă.
Nici un soldat — să aibă o rană că
de-adîncă —
Nu-și părăsește locul; el luptă până moare,
Și iovitura! data cu-așa de grea vigoare
Că pare'n clipa-aceia că e clopită'n sfîncal!

Tîrziu, când dup-asaltul cumpit se
trase valul,
Iar grele divizi — oprind elanul forții —
Au stat să-și scoatescă spîrturile și
morții,
Un singur gând avură: să-și mute ar-
senalul...

Și a pornit ne cale trudit feld-mareșalul
Cu suflet trist, cu ochi plecați, cu fața suptă,
În fruntea rămășițe de oști împărătești,
Sperînd să-și poată drege, pe alt sector
de luptă,
Uzina sfîrmată de piepturi românești.
La Mărășești!

Mircea Dem. Rădulescu

OPINIA MINORITARA și PARTIDELE POLITICE

sau „Quos licet Jovi non licet b...”

de MIHAIL DRAGOMIRESCU
Profesor Universitar

Aș fi vrut, în acest articol, să răspund
d-lui H. Santilevici care, pe lângă „sti-lul bulgăresc”, îmi impuță „fiosemis-mul anti-patic” de altă dată și „antisem-is-tismul (?) de astăzi” voind să facă pe cei ce nu mă cunosc să creadă că, în această chestie, fundamentala pentru existența neamului românesc, eu sunt un fel de for-gar care, nelăsînd a face declarații de românism a putut să ajungă colabo-ratorul acestora pe care îl apostrofa cu „Adoriv!” și cu „Iaci moi!” Am închei-tuna pentru o săptămîna — și minori-tarii noștri nu vor avea să plardă nimic din explicațiunile ce vodu da — pentru că astăzi să curaj terenul de cartușele ofen-sive dar oarbe, cu care „Adevărul” și

„Dimineața” caută să împrăscie „Vito-rul”, că s'a făcut vinovat că le-a pecu-tuit pentru totdeauna ca pe niște repre-zentanți ale părții meschine din conștiința culturală românească.

„Adevărul”, inconștient de starea sa civilă și de situația sa reală înaintul con-științei noastre culturale — unde nu e decât un tolerat care însă îndrăznește să facă pe stăpînul, fiindcă de treizeci de ani putut morderi, fără pedepșă, toate so-mitățile politice și culturale românești — „Adevărul”, zic, își închipue că este nici mai mult nici mai puțin, decât la fel cu orice alt ziar de partid, care în focul luptei și pentru ajungerea unui ideal po-zitiv în legătură cu înălțarea românismului,

întrubunează unori aceiași mijloace violente de luptă ca și el. Din momentul ce presa noastră de partid ridică anume chestii și apoi le uită, de îndată ce ad-versarul vizat își încetează opoziția; din momentul ce această presă scoate ade-să în relief căl mai puternice calitățile oamenilor politici pe cari vrea să-i im-pună opiniei publice; și din momentele aceiași presă nu crîșă pe adevăruri, ata-cându-i fără milă în slăbiciunile lor, și lăsînd în umbră calitățile lor; — din acel moment, ele nu fac decât să practice san-tajul, reclama și defăimarea întocmai cum face și el, „Adevărul”. Și atunci ce deo-sebire între ele și presa de partid? Și atunci cum mai poate un ziar de partid ca „Vitorul” să-l ia de sus, să-l mora-lizeze, să-l caracterizeze, cum a făcut, și să-l ia pentru totdeauna masca de pe obraz în fața adevăratei opinii românești?

„Adevărul”, din nesimțire sau din ig-noranță — sau din amîndouă, e ci ne-simțirea este cel mai mare auxiliar al ig-noranței — face o confuzie care, firește, îl convine. Lui i se pare că a face reclama pentru bani, a defăima pentru bani, a face santaj pentru bani, sau a face re-clama, a defăima și a face santaj pen-

tru a surpa însuși edificiul Statului ro-mânesc, — este tot una cu a lăuda, a cri-tica și a amenința, pentru că să faci să triumfe, cu un minut mai de vreme, o idee politică, nedespilî legată de gândul sincer și aprig al înălțării și întăriri ne-amului și țării. „Adevărul” pune accentul pe formă și face abstracție de fond. Cum am spus, din nesimțire (căci un mosafir nu poate avea drepturile stăpînului ca-sel, nici chiar dacă l'a ginerit), sau poate (căci minoritarii în genere sunt mai puțin desleși decât par în alte afaceri) — din ignoranță, să apară cu multă emfază — astfel!

Trista și proastă emfază!
În adevăr, lăsînd la o parte faptul, re-levant într'alt folieton, că presa de partid mai face și greșeli de opoziție, la care sunt țărîte tocmai de zărele care odată și-aveau pe un frontispiciu adăgîl neru-ginat „nimic sfînt”, — dualitatea „Adevă-rul” și „Dimineața”, această Doda-Ro-dica monstruoasă a publicisticii românești este din nou pusă în următoarea dilemă. Ori ești organ corosiv al bunului simț românesc și lauda ta e reclama, critica ta e defăimare, amenințarea ta santaj, pentru că tu n'ai de ideal decât îmbogă-

șirea pe ruina conștiinței naționale româ-nești; ori ești și tu organ de partid, ca toate celelalte ziare de partid, și ai dreptul ca și ele să critici, să lauzi, să ame-ninți. În acest din urmă caz însă trebuie să ne spu: care e partidul tău? care sunt oamenii tăi politici? care sunt șefii tăi răspunzători? care e programul tău? care e idealul tău politic?

„În loc să răspundă la aceste întrebări la care nu pot răspunde, pentru că acest monstru cu două capete, nu are nici un ideal politic mărturisibil, nici șef politic răspunzător, necum v'r'un program de urnărit în luptă cu alte programe poli-tice românești, — și-a găsit un rost — vag e drept, care însă pare că spune ceva, când în realitate e un nimic. Ele ne spun: Noi suntem opinia publică! Noi nu suntem îngrămățit în nici un partid! Noi reprezentăm opinia publică independentă. Noi n'avem sgard, noi suntem pentru libertatea opiniilor, pentru independența absolută a părților...”

Opinia publică? Opinia publică româ-nească? Opinia publică a celor 14 mi-lioane de români? Asta reprezentați voi? Dar ce-ați zice când zărele fasciste și naționaliste v'as răspunde: „Nu voi sun-

te!” Opinia publică românească, — aici voi sunteți minoritare, — ci noi! Opinia publică românească este legată de grîia existenței neamului românesc, și deci ea nu e nici independentă, nici liberă. Li-beritatea absolută, independența abso-lută este a celor ce nu au nimic sfînt. Ele sunt ale celor ce neavînd nici un ideal sau numai un ideal de distrugere stau deoparte și vor să căștige dela toți cei slabi și nemerici (căci și deaceiași românimea are destul). Ele sunt trez-doasă stăpînitoare. Opinia românească are steag (voi îl ziceți, ca să-l înșoștiți sgard), E steagul cu trei culori, de care voi vă bațiți joc adesea vorbind de „pro-ză tricoloră” și de politica tricoloră! E steagul care însemnează dogma sfîntă a Românismului: înălțarea politică, in-ălțarea economică, înălțarea culturală a elementului de baștină românească! Aceasta este opinia publică românească, opinia majorității acestei țări, opinia celor care au stăpînit, au suferit și s'au îngrapat generații după generații în acest pămînt, la care voi, mosafiri, înțînedeți ghiare lungi și cu unghii și mai „lungi”... Așa e — ca ar amuți?

PALATUL EFORIEI

Răspuns cotidianului maghiar-jidănesc din Cluj
„KELETI UJSÁG”, alarmat de desproporția de
lucrare chestiuni a „omorului ritual”, făcută de
„Cuvântul Studentesc”.

Într-un editorial pe o pagină întreagă
intitlat „Palatul Eforiei”, ziarul jidov
clujan al intereselor pan-maghiare, „Ke-
leti Ujság”, se ocupă cu chestiunea
omorului ritual jidănesc, scoasă din nou
la suprafață de către „Cuvântul Studen-
tesc”, și în continuare, încearcă niste
incursiuni în chestiunea antisemitismului
mondial și a celui românesc.

Întâi vom constata că numitul ziar nu
amintește o singură dată numele ziarului
nostru, nici al corporației care îl scoate.
Nu numai din motivul că s'ar teme de
viltarea replică prin fața a studenților
insultate cât din groaza de a face cunos-
cut lumii că „Internala” propagandă care
se revărsă din Palatul Eforiei, până în
văgănele munților și ale satelor” (de
aceasta se teme autorul, mai ales), este
dusă de către „Studentimea Românească”,
de România vltore ca însăși.

Lăsăm cu desăvârșire la o parte cri-
tica replicii confratelui maghiar clujan al
„Adevărului” și „Lupetel”, relativ la omor
ritual, deoarece e atât de copilărească
(cel mai puternic contra-argument e a-
ceasta: s'a constatat că copiii denun-
țatori, fiind mici, nici nu ajungea până la
indiscreția gaură a cheii din ușa sinago-
gei dela Tza-Eszlar!), încât nu merită
decât disprețul ce-l purtăm jidanului care
surprins în flagrant delict, bădăbe naiv-
ități și minciuni, dădând din dinți și
din încheieturi.

Budapesteanul autor, îngrijorat de vi-
torul României, periclitat de studentimea
română și de ziarul ei, își permite însă
o serie de considerații statistice, asupra
antisemitismului, banale deja pentru cunos-
citorii chestiunii jidovești, cărora să le
dăm puțină atenție și câteva răspun-
suri.

Keleti Ujság—constatând că în lume
sunt două feluri de antisemitism: al gu-
vernului, combătut însă de opoziție, (ca
în Ungaria de astăzi), sau al opoziției,
combătut de guvern (Germania),—își
arată nedumerirea față de antisemitismul
român, unic în felul lui: el pornește dela
opoziție, dar e „susținut” de guvern.
Aci mintea jidanului se oprește în loc.
Deși părerea noastră e că în ceea-ce
priveste naționalitatea guvernului față de
miscarea națională antisemită, facem și
noi parte din categoria Germaniei, în
statutul totuși pe autor să citească puțin
statistica jidanilor din Europa, poate se
va lămurii într-o dată și va constata cu
noi, că încă tot nu s'a ridicat actuala
generație conducătoare la înălțimea gene-
rațiilor trecute, în ceea-ce privește com-
baterea conspirației macabre, — cu
toată „prea mare solidaritate” care există
dela furtuna guvernului de astăzi și opoziției
antisemite din România.

Drept dovadă că iudaismul nu urmă-
rește distrugerea bisericii creștine și a
creștinătății, ni se prezintă exemplul unui
Papă care, deși de origine jidan, totuși
n'a lăsat să descopere creștinătatea, nici
o crimă planuită de foștii lui coreligio-
nari împotriva noii sale religii. Dar,
cunoaște oare autorul editorialului urmă-
torul citat din enciclica Papei Leon XIII,
„Humanum Genus”, în care sfârșitul pa-
rantei condamnă primejdioasa sectă a Ji-
danilor frământașilor, pentru că:
„este criminală în organizarea ei;
este nelegiuită în principiile și actele
ei contra Religiei creștine;
este imorală în principiile și actele
ei contra legilor naturii;
este distrugătoare a familiilor;
este revoluționară în principiile ei și
în actele sale contra Societății;
este ipocrită și mincinoasă în prin-
cipiile și actele ei contra Umunității”.)
Un Papă da deci aceste epilete jida-
nilor frământașilor, un Papă cu cel puțin
atâtă autoritate cât neofitul Papă al lui
Keleti.

De ce avem noi îndrăzneala să lucrăm
pe față, să nu ne ascundem nici numele
nici tabără? Pentru că avem desăvârșită
încredere în biruința noastră. Pentru că
suntem pătrunși de adevărul că dacă nu
vom lupta și nu vom birui iudaismului
„vom muri ca națiune”, cum spunea Va-
sile Conta, iar dacă e vorba de o moarte
a neamului, preferăm să murim luptând
mai aprig decât Cambronne, decât
așteptând, plecând iataganul.

Trecând peste câteva pasagi isterice,
mai remarcăm următoarele:
Autorul l-au scăpat printre virgule

1) Cf. Paul Rosen, „L'Ennemie Sociale”,
p. 419, — citat în „Protozoarele Infe-
ctioase”, editia românească p. 223.

Evident că ceea ce numesc „Adevărul”
și „Dimineața” opoziția publică roma-
nească; ea nu e altceva decât părerile
minoritarilor, care fără să se gândească
mai departe, se bucură că un adversar
sau altul, este batjocorit la gazeta chiar
daca gazeta aceasta, ferească sfântul I,
nu-l poate reprezenta opinia—care cum
am spus—nu poate fi decât românească
și independentă de soarta neamului.

„Adevărul” și „Dimineața” nu repre-
zintă opinia publică românească; ele to-
turi tind s'o pervertescă pe de o parte,
lucrând asupra conștiințelor majoritare
nefericite (românii interesați slăbinoși
cu pătimăși), iar pe de alta asupra ti-
neretului necopt și chiar asupra copiilor
și femeilor, pentru care au înființat ru-
brici și chiar pagini speciale! Sunt or-
gane deletere ale culturii românești, fel
de dejecție a tot ce tinde la zdrăveni-
rea minții noastre naționale, — rep-
rezentanțele meschine ale conștiinței no-
stre culturale.

Asimilarea ce caută să facă între ele
și celelalte organe politice e numai for-
mală. Fondul ce reprezintă, linia de ca-
racter ce, cu oarecare zigzaguri, constituie
esența lor, este antiromânismul, vră-
șat.

Tipografia „Steaua”, strada Vasile Lascar, 40 bis. — București.

și litere câteva fire autentice de perciu
acolo unde spune că: oriunde s'ar zbu-
ciuna antisemitismul, jidanimea nu va muri,
deoarece niciodată un popor n'a murit
înainte de a-și îndeplini misiunea
istorică. Suntem de perfect acord: nici
noi nu considerăm de încheia și fimo-
măntă chestiunea jidovească. Noi însă
o vom rezolvi (și prin aceasta vom în-
cheia meșiera istorică a neamului lui
Israel) nu prin triumful principiului „po-
porului ales”, ci prin accelerarea morții
celor ce, întărziți printre noi, nu mai
pot trăi cu plămăni lor învechii, în at-
mosfera schimbă a vremurilor noi.

Tot de perfect acord suntem cu Keleti
Ujság în a combate pe M. Harden, care
credea în asimilarea jidanilor. Niste plă-
măni vechi nu pot fi înlocuite cu alți noi,
oricât ar afirma-o aceasta d-l prof. Gusti.
Nici D-rul Voronoff n'ar avea această
pretenție. Împreună cu Theo-Doedalus”)
spunem și noi:

„Nu poate să aibă loc o absorbțiune.
De aceea, ar fi logic să conchidem că
ar putea să aibă loc o vomitare. În ca-
zurile de intoxicație a individului sau a
unei rase, trebuie cu orice preț să fie
aruncat afară ceea ce nu se poate ab-
sorbi...” „Popoarele civilizate ale Euro-
pei și Americii suferă astăzi de același
rău, de acest semito-morbus, al cărui
ser nu s'a descoperit încă...” Tocmai la
descoperirea lui se lucrează și în micul
laborator dela Palatul Eforiei din Bucu-
rești și dela Hotelul Bejan din Iași. E
puștin, ce-i drept, pentru o țară atât
primitivă ca România, dar, nădăjduim
că în curând dimensiunile luptei vor de-
veni hotărâtoare și la noi, cum au devenit
de pildă în Statele-Unite, unde Henry
Ford, conducătorul antisemitismului ame-
rican, are cele mai multe șanse de a fi
ales Președinte al Republicii, după ex-
pirarea scurtului mandat al lui Coolidge.

Și, astfel, ne aplecăm de împlinirea
adevăratai misiuni istorice a poporului lui
Israel, prevestită încă de Evanghelia
noastră cu multe veacuri înainte...

**Avizăm ziarul Keleti Ujság că
studentimea a luat cunoștință.**

Insultele la adresa studenților, cu care
e dres articolul, le înregistrăm cu titlu
de document: „Suflete negre” (soket
telkek) — „mășava opera a abrutizaților”
(a buttköz gonosz munkája)... Antisemi-
tismul Palatului Eforiei poate fi cel mult
„o bună afacere” (jo izlet) pentru „otră-
vitori de de fântâni” (kiltérgezők) cari
„dorec să aprindă astăzi țara, pentru
a-și încălzi la focul ei bilul de flutură”
(nekik fűz kell, hogyannak lángjával
csuporleveset megmelegítsék), și a-și
potoli setea de sânge (végyjakk a vér)...

Avizăm ziarul Keleti Ujság că studen-
timea la cunoștință aceste insulte a-
runcate, în zile de vacanță universitară,
în obrazul întregii studentimii române,
al cărei organ oficial e „Cuvântul Studen-
tesc”. Pentru ca atunci când se vor
produce efectele să nu fim din nou con-
damnați fără a cunoaște cauzele, în-
registrăm de pe acum aci seria provoca-
rilor de mai sus.

Un singur lucru ne-a mâhnit din în-
tregul articol: îndrăzneala ziarului mi-
noritar. E în psihologia jidanului de a cere
mâna întreagă când l-s'a dat degetul
cel mic. Putând obține interzicerea Con-
gresului studentesc, el vor, în continuare
să meargă până la totală încălțare a
studenților: înțeleg acum să ne su-
grime și cuvântul scris. Guvernul poate
fi mângâiat de înalta încredere ce o are
Israel în posibilitatea înfrântului, sub ac-
tualul regim, a tuturor nelegiurilor.

Urmează să se vadă însă ce va zice
studentimea la toate acestea...

Pentru cititorii credincioși a lui Keleti
și pentru redacția lui, avem doar urmă-
toarele cuvinte:
„Acțiunea care pornește dela Palatul
Eforiei” pe față, cu frachea și autono-
mia de cuget care ne caracterizează, este
a întregii studentimii române din afară.
„Mășavii abrutizaților” (gonosz butitok)
„a timpilor clobani” (români a păș-
torilor butitotellek), sunt studenții
României, sunt România de mâine.

Săptămânii sale.
Ion I. Moja,
Președintele centrului studentesc
„Petru Maior”, Cluj

1) Cf. „L'Angleterre juive; Israël chez John
Bull”, p. 57, — citat în „Protozoarele Infe-
ctioase”, ed. rom., p. 217.

magia în contra românismului în perioada
ei de întărire și înfrățire...
Dar asta e antisemitism! Antisemitismul
tărlăsin, în cazul cel mai rău. Dar nu
e nici a țesutului, nici antinormativ, pentru
că minoritarii n'au decât, prin
ideile și sentimentele lor, prin modestia
și cumpătarea lor, să se înjuge la idealul ma-
joritarilor. N'au decât să-și piardă „dun-
giele spectrale” despre care am vorbit al-
tă dată, — cum am făcut și fac mulți, — și
vor fi îmbrățișați cum sunt atâți, cu cea
mai mare dragoste.

Dar despre aceasta voi vorbi în nu-
mărul viitor.

Mihail Dragomirescu
După „Vitorul” din 10 August.

O întrebare pentru „Societatea
ortodoxă a femeilor române”.

Ce rost au în școalele societății or-
todoxe, elevii jidovești?
Ceram să ni se răspundă, căci
noi suntem nelămuriiți.

Altă dată... și acum

Cu o curiozitate și totodată ca
necesitate pentru vremurile ce trăim,
suntem nevoiți a cita următoarele
rânduri, scrise de profesorul Nico-
lae Iorga la 1906 în No. 64 al
„Neamului Românesc”. Aceste rân-
duri și-au găsit fericita exprimare,
cu ocazia unei contramanifestații
la o manifestație sionistă în Cra-
iova, unde — după aprecierea de
atunci a d-lui Iorga — se simțea
românește foarte puternic și unde
printre manifestanți s'au găsit și
tineri din școli.

Iată, ce spunea atunci d-l prof.
Nicolae Iorga, întregului neam ro-
mâneesc:

„Acum câțiva ani, când ace-
ști școlari și studenți nu credeau
în nimic decât în dreptul lor de
a petrece, când era un desfrău
și o ticăloșenie morală fără pre-
che, când te îngrozai văzând ce
moravuri are tinerimea care va fi
mâini în fruntea treburilor, atunci
nu se învia și nu se mânia nimeni.
Iar acum, când acești tineri cred
în neamul lor și-l iubesc cu toată
caldura vârstei, când ei sunt gata
oricând să-și dovedească aceste
sentimente în felul înfocat ce se
potrivește cu firea lor, când,
în locul cântecelor de nerușinare,
ei fac să se audă pe străzi im-
nurile noastre, când ei, fricoși
de odinioară, arată că nu se tem
de fapta lor patriotică ce răspunde
conștiinței lor și conștiinței tu-
toare, — o atunci, firește, ei sunt
niște turburatori, cari trebuie umi-
liți și prigoniți până se vor întoarce
la vechia rândueală de ațipire
lașă în vicii!”

Astfel glăsuia odată D-l prof.
Nicolae Iorga. Nu avem însă nimic
de comentat. Ne permitem doar, a
constata că așa la 1906 ca și la
1923 D-l Nicolae Iorga „se mîr-
lă și să mînie” în această materie,
desigur pentru a fi statornic în
gândire.

O tempora, o mores!!
V. I. S.
Student-Cluj

Natalitatea și mortalitatea

la Evreii din București între anii
1895 — 1913

Două diagrame ale serviciului
statistic al Primăriei Capitalei mi-au
căzut în mână, după îndelungată
cautare, și din ele extrag urmă-
toarele, menite să convingă și pe
cel mai puțin încrezător, că Evreii
sunt un pericol pentru neamul
nostru.

Între 1895 și 1913 s'au născut
în București:

Români 129.949 și au murit 112.546
Evrei 22.748 și au murit 12.800

În 19 ani deci s'au adăugat popu-
lației românești 1743 suflete, iar
celele evreiești 9678 suflete.

La suta de locuitori, creșterea
populației românești a fost în
acești ani de 15,08 pe an, iar creșterea po-
pulației evreiești, în medie anuală,
40,71.

Deci în acești 19 ani, pentru
fiecare român s'a născut 2,70 evrei
sau mai bine la sută de Români,
270 evrei.

La suta de români născuți între
1895—1913 avem 86,66 morți, pe
când pentru evrei numai 56,22 la
suta de locuitori.

Pe când Evreii au la nașteri
asupra noastră, un excedent de
25,63%, Români au, asupra lor,
la morți, un excedent de 30,44%
de indivizi!

Regretând că buletinul statistic
al Primăriei Capitalei nu mai ap-
are dinainte de război, când ser-
viciul statistic era condus de D-l
Zamfir Arbure — cunoscutul luptă-
tor basarabean, — pe această cale
adrezăm D-lui Primar al Capitalei,
rugămintea de a pune la dispozi-
ția actualului șef al serviciului —
pe care-l cunosc și știu că mun-
cește mult în această direcție —
sumele necesare pentru editarea
anuarului statistic al Capitalei, în-
cepând cu anul în care s'a oprit
D-l Zamfir Arbure, mi se pare

Atât de mult ar profita Demo-
grafia!

Orig. Mich. Cotliaru

Români!

Boicotați pe Jidani

Le Journal de Pologne dela 25 Ia-
nuarie 1923 publică următoarele amă-
nunte curioase asupra războiului ce au de-
clarat jidovii ruși sau mai bine inter-
naționalii în contra creștinismului:

„În ziua de sf. Silvestru s'a organi-
zat o procesiune nelegiuită. Copii de am-
bele sexe, travestiți în Maica Domnului,
Isus copil, apostoli, sfinți și sfințe stră-
băteau străzile orașului (Moscow) cân-
tând imnuri revoluționare și cântece ob-
scene. Din mormântul lui Alexandru
Nevski s'a scos sîcieri de argint, care
conțineau moaștele sfîntului, venerat ca
erou național. Profanarea a fost făcută
de ofițeri jidani, cari fumau, dansau
și cântau în cripta bisericii.

Sîcieri a fost pus pe un automobil și
transportat în muzeul Ermitaajului. Israel
a declarat un război pe viață și pe moarte
credincioșilor lui Hristos.

Și dacă Rusia creștină se va deștepta
din amoroasa ei? Jidovimea nu se gînde-
ște la posibilitatea acestui lucru?
Atunci va striga în lumea întreagă con-
tra... progromurilor!”

DIN PRESA STREINĂ

Le Journal de Pologne dela 25 Ia-
nuarie 1923 publică următoarele amă-
nunte curioase asupra războiului ce au de-
clarat jidovii ruși sau mai bine inter-
naționalii în contra creștinismului:

„În ziua de sf. Silvestru s'a organi-
zat o procesiune nelegiuită. Copii de am-
bele sexe, travestiți în Maica Domnului,
Isus copil, apostoli, sfinți și sfințe stră-
băteau străzile orașului (Moscow) cân-
tând imnuri revoluționare și cântece ob-
scene. Din mormântul lui Alexandru
Nevski s'a scos sîcieri de argint, care
conțineau moaștele sfîntului, venerat ca
erou național. Profanarea a fost făcută
de ofițeri jidani, cari fumau, dansau
și cântau în cripta bisericii.

Sîcieri a fost pus pe un automobil și
transportat în muzeul Ermitaajului. Israel
a declarat un război pe viață și pe moarte
credincioșilor lui Hristos.

Și dacă Rusia creștină se va deștepta
din amoroasa ei? Jidovimea nu se gînde-
ște la posibilitatea acestui lucru?
Atunci va striga în lumea întreagă con-
tra... progromurilor!”

(La Vita Italiana Ianuarie)

CANALIILE

În orașul Corabia se află o li-
brărie ținută de jidanul Zoller, la
care vinde și tatăl său un bătrân
în etate de 55—60 ani. Cum la
librărie veneau copile între 6—9
ani, spre a-și cumpăra diferite lu-
cruri, bătrânul Zoller încerca să le
ademenască dându-le poze și alte
lucruri atrăgătoare pentru nevino-
tele copile. În ziua de 30 Iulie st.
n. copila Irina — fiica cismarului
Gheorghe Capățana-Ivănescu, în
etate de 8 ani, fiind trimisă cu
fetița Paula Stoisor, în etate de 9
ani, să cumpere ziare, s'au dus la
sus zisa librărie. Acolo, copilele,
cu ajutorul pozelor au fost atrase
după teighe, unde bătrânul Zol-
ler, ținându-le încătușate pe amân-
două copilele, prin cuvinte foarte
degradatoare, inexprimabile, a în-
cercat să siluască pe copila Irina
Gh. Capățana-Ivănescu. Copila
Paula Stoisor fiind mai mare, și
dându-și seama de gravitatea fap-
tei, s'a smuls din strănsoarea bes-
tiei și a început să țipe. Întâmpi-
plator în acel moment, într-un
domn în librărie, care la vederea
mizerabilei fapte ce încerca să să-
vârșească, a smuls copila aplicând
câteva lovituri de baston canaliei.
În urma jultelor demersuri ale ta-
tălui copilei, Zoller a fost arestat,
dar după două zile eliberat, prin
împrejurări inexplicabile. Adăugăm
că librăria se află situată pe
strada principală și că Zoller
a încercat să aragă, prin pro-
cedul arătat, încă 6 copile.

Fapla unui student jidan

La Cluj, în ziua de 7 August a.
c., frații Fișman au ademenit o
fată tânără de 14 ani, fida unor
vecine și ducând-o afară din oraș
pe câmp, au violat-o.

Unul din acești jidani e student
la medicină.

El au recunoscut fapta și au
fost înaintați parchetului.

Probabil însă, că până în pre-
zent au si scăpat.

NOTE

N'avem în toată țara un ziar indepen-
dent în care, cel ce formează opinia pu-
blică să găsească două rânduri cinste,
fără pic de patimă sau tendință. Pe lângă
ca și o rușine, e o nenorocire. Rușinea
incetel cu incetel se spală. Ea domnește
numai în mijlocul nostru, și zi de zi, suc-
cedându-se, devine o obișnuință. Ecoul
ei în strălănite pătrunde rar, și chiar
dacă pătrunde, această rușine se mani-
festă sub formă de lupte politice interne,
firiști flecări stat. Na e deci o rușine
prea mare. Strălănitea nu se va ocupa
nici odată de faptul că în România nu ex-
istă o presă independentă. Rușinea mai
merge. Nenorocirea e însă nenorocire.

Dacă din 10 ziare ce apar în România,
cinci sunt de partid; patru vândute, s'au
dicinate de minorități și una pur și sim-
ple de informațiuni sportive, unde va
găsi nenorocitul care alcargă după cin-
ste și adevăr, unde va găsi adevărul cin-
stii, care stăpânește viața acestui stat?

Nicieri, desigur. Opinia lui se va forma,
și apoi, firește, acțiunea sa va lua naș-
tere sub influența cutărei sau cutărei pa-
timi sau tendințe, propăvăduită de presa
de partid sau de cea vândută. Aceasta-i
nenorocirea.

Presă e un mijloc puternic de edu-
cație a maselor și ne mirăm cum cei cin-
ști și cărora astăzi le stă în putină,
n'au înțeles că idola unei presei abuzat
independentă, judecătoare, cumpănatore
și trăgătoare de concluzii cinste, e cea
care se înșală înaintea oricărui altă idol
născută și pusă în lucr, pentru ajutorul
poporului. Există în țara românească in-
stituții culturale, care au puterea și
autoritatea morală să pună în aplicare
idola unui ziar independent, cu adevă-
rat, închinat numai, cinstei, adevărului
și soluțiilor nepătimăte.

Atopim să lucrăm de adevăr
această binefacere, și e o presimțire pu-
ternică care ne spune, că nu va întârzi.

V. G. M.

Turburările dela Pitești

Ziarele, cu interes, fac multă vală și
fac atenție pe guvernul că turburările
antidemice au început.

Ce o fi vrând să înțeleagă prin aceasta,
nu știm; dar înțelegem perfect de bine
că dela o vreme a început o campanie
nejustificată contra a tot ce este roma-
nesc și de natură mai ales națională.

Așa din protestarea înțeleasă a stu-
denților, elevilor și tuturor românilor din
orașul Pitești, contra serbării comunită-
ții israelite din localitate au vrut să des-
aspectul unei nopți a lui Bartolomeu, dând
alarmă la Liga Națiunilor că Evreii sunt
persecutați.

Nu cunoșc cauza acestei protestări, însă,
ca piteștean îmi las permisiunea să dau
câteva lămuriri asupra felului de a fi al
Românilor de prin părțile acelea.

Fără nici o rezervă pot spune că oam-
enii aceștia nu făceau deosebirea între
român și străin și mai ales între român
și evrei. Chiar în timpul frământărilor stu-
dențești, de ai fi discutat cu un piteștean
în această chestiune, îți vorbea cu în-
diferență proverbială a englezilor ca și când,
în acel orăș, nu ar fi existat o chestiune
evreiască.

Profesorii, avocații, studenții și elevii
parcă nici nu existau în acel oraș, pen-
tru că nu puteai conta pe sprijinul lor din
pricina toleranței cu care erau înțesați.

Așa că aci se trăia ca într-o familie,
fără nici un gând din partea autochto-
nilor de a leza pe mosafirii lor jidani.

Dar jidanul tot jidan; să fie mai cu
moș — pentru că e poporul ales — și să
agădare focul ca să lăsa fum.

D-lor, au crezut de cuvință că acum
după falmoasa înțepinare să dia o ser-
bare pur jidănească, în orașul toleranței
și eliar în grădina publică.

Aceasta nu însemnează nimic pentru
ziarul „Dimineața”, însă pentru pitește-
ni, cari s'au simțit loviți în sentimentele lor
românești, însemnează ceva, și încă foarte
mult.

Sigur că au mai contribuit și alte che-
stiuni pe care noi nu le cunoaștem și pe care
vom căuta să le aflăm. Însă, felul cum
au înțeles să protesteze autochtonii este
mai mult decât laudabil și aceasta tre-
buia recunoscut de însăși ziarul popu-
lului ales.

Noi, nu putem decât să fim mândri că
orașul Pitești a știut să calce pe urmele
strămoșilor săi apărându-și demnitatea
cu cinste.

Chestiunea este deschisă și încă de ad-
versari, deci așteptăm să vedem care își
ține onoarea până la sfârșit.

Dumitru Ghilescu
Student

UN NOU ACT DE TEROARE

Guvernul oprește și înerea congresului de delegații

Între 22—29 August, urma făcut cunoscut delegației bu-
să se țină la Iași congresul creștine, că nu permite ca
delegații studențimii din în-
treaga țară.

D-l Ministrul Angelescu, a de făcut.

INFORMAȚIUNI

La 23 Septembrie se va deschide
la Iași, Congresul Asociației Gene-
rale a profesorilor universitari din
țară. Vor asista delegații din Bucu-
rești, Cluj și Cernăuți, sub preșe-
denția dr. Angelescu, ministrul In-
strucțiunii.

Între altele chestiuni se va discuta
și redeschiderea Universităților.

Organul antisemit „Deșteptarea
Creștinismului” și-a încetat apariția.
Aducem la cunoștința publicului că
numitul ziar va reappare imediat ce
va putea face rost de hârtie, așa
că să nu se bucare jidanii.

„Studentii Academiei Comerciale din
Cluj anul I și II, sunt invitați de co-
legii lor din București, a-și trimite de
urgente adresele d-lui Ștefan F. Nico-
lescu, B-dul Alex. Cuza No.